

בש"פ 5039/21 - בנימין גיאט נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 5039/21

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: בנימין גיאט

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים בתיק עמ"ת 26197-07-21 מיום 14.7.2021 שניתן עלידי כב' השופט דוד גדעוני

בשם המבקש: עו"ד גבריאלה גרפינקל; עו"ד יפית וייסבוך

החלטה

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט ד' גדעוני) בעמ"ת 26197-07-21 מיום 14.7.2021, בגדרה התקבל ערר המשיבה על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים במ"ת 29835-04-21 (כב' השופט ב' אלעזר) מיום 12.7.2021, והמבקש נעצר עד תום ההליכים.

רקע והליכים קודמים

1. נגד המבקש הוגש כתב אישום בגין ביצוע עבירות אלימות במשפחה ואיומים כלפי אשתו (להלן: המתלוננת) וכן תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו.

2. המשיבה הגישה בקשה למעצרה המבקש עד תום ההליכים. ביום 17.4.2021, בדיון שהתקיים בפני בית משפט השלום, הסכים בא כוחו של המבקש דאז, לקיומן של ראיות לכאורה, אך טען לכרסום ראייתי. בית המשפט האריך את מעצרו של המבקש והפנה אותו לשירות המבחן לשם עריכת תסקיר בעניינו ובחינת חלופות מעצר.

עמוד 1

3. ביום 2.6.2021, לאחר שהוגש תסקיר שירות המבחן, קיבל בית המשפט את בקשת המשיבה למעצר המבקש עד תום ההליכים. בהחלטתו, עמד בית המשפט על כך שתסקיר שירות המבחן שלילי ביותר ומעיד על מסוכנות גבוהה הנשקפת מן המבקש להישנות התנהגות פוגענית. שירות המבחן התרשם כי המבקש מטשטש את התנהלותו ומעשיו ומגלה אובססיביות כלפי המתלוננת וכי ישנו חשש לשיבוש הליכי משפט נוכח העובדה שהמבקש ניסה ליצור קשר עם המתלוננת מספר פעמים ממקום מעצרו. בית המשפט קבע כי גם חלופות המעצר שהוצעו על ידי המבקש במהלך הדיון, ובכלל זה מעצר בישיבה סגורה, אינן יכולות להפיג את המסוכנות.

4. המבקש הגיש ערר על החלטה לבית המשפט המחוזי (עמ"ת 25008-06-21). בהחלטתו מיום 16.6.2021, הורה בית המשפט, בהסכמת הצדדים, על החזרת הדיון לבית משפט השלום, לשם בדיקת היתכנות חלופת המעצר בישיבה באמצעות מעצר בפיקוח אלקטרוני – הן על ידי שירות המבחן, הן על ידי יחידת הפיקוח האלקטרוני – כך ש"הערר מתקבל באופן שהעורר יוותר במעצר עד להחלטה אחרת ולא עד תום ההליכים" (להלן: החלטת בית המשפט המחוזי בערר הראשון).

5. שירות המבחן הגיש שני תסקירים נוספים. בתסקיר מיום 24.6.2021, לא המליץ שירות המבחן על מעצר המבקש בפיקוח אלקטרוני בישיבה. שירות המבחן התרשם כי המבקש יתקשה לעמוד בתנאים של איזוק אלקטרוני לאורך זמן, באופן שעלול להגביר סיכון להתנהלות חוזרת חוצת גבולות וכן לא ידע להעריך את יכולתה של מסגרת הישיבה לאפשר פיקוח ושמירת תנאי המעצר לאורך זמן. בתסקיר משלים שהתבקש שירות המבחן לערוך, מיום 6.7.2021, הביע המבקש את רצונו להשתלב בטיפול ולהתנתק מהמתלוננת. יחד עם זאת, שירות המבחן התרשם כי רצונו של המבקש להשתלב בטיפול נובע מתוך מצוקת הליכיו המשפטיים בלבד והעריך כי אינו בשל בשלב זה לטיפול ייעודי; כי ישנו פער בין התחושות שהוא מציג כלפי המתלוננת לבין רגשות הכעס שחש כלפיה והאשמתה במצבו ובקשייו; וכי הוא מתקשה לקחת אחריות וממזער את חלקו ביחס להתנהלותו טרם מעצרו. עוד ציין שירות המבחן כי מעצרו הממושך של המבקש מהווה גורם מרתיע עבורו.

6. ביום 12.7.2021, התקיים דיון בפני בית משפט השלום. לאחר ששמע את טענות הצדדים, הורה בית המשפט על מעצרו של המבקש בפיקוח אלקטרוני בישיבה סגורה ובפיקוח המפקחים שהוצעו, לצד הטלת תנאים מגבילים נוספים. בהחלטתו, קבע בית המשפט כי אכן נשקפת מהמבקש מסוכנות ברף גבוה נוכח מעשי האלימות המתוארים בכתב האישום, אולם סבר כי ניתן לאיין מסוכנות זאת, נוכח העובדה כי שירות המבחן התרשם מכך שמעצרו של המבקש מהווה גורם מרתיע עבורו והמבקש מכיר בצורך להימנע מקשר עם המתלוננת; בשל תוכנית טיפולית ראשונית שהוגשה לו לשם השתלבות המבקש במרכז טיפולי "התחלה חדשה"; בשל המפקחים שהוצגו ונחקרו בדיונים קודמים ונמצאו כראויים; וכן נוכח הדיווח לפיו הקשר עם המתלוננת ככל הנראה לקראת סיומו.

7. המשיבה הגישה ערר על החלטה זו לבית המשפט המחוזי. בדיון שהתקיים ביום 14.7.2021, בחן בית המשפט המחוזי את החלופה שהוצעה וסבר כי מדובר במתחם שאיננו מצומצם, שבו נוכחים רבים, כך שהדבר מקרין על יכולת הפיקוח האפקטיבית על המבקש ואינו מאפשר לאיין באורח מספק את המסוכנות הנשקפת ממנו. בית המשפט עמד על ההמלצות השליליות שנקבעו בתסקירי שירות המבחן ועל כך שהערכת הסיכון הגבוהה לא השתנתה. לכן, סבר בית המשפט כי אין בעובדה שייטכן והקשר בין המבקש למתלוננת קרוב לסיומו כדי לחתור תחת תמונת הסיכון בשלב זה. עוד דחה בית המשפט את הסתמכות המבקש על המכתב שקיבל ממרכז טיפול "התחלה חדשה", שכן מדובר רק בהיתכנות ראשונית לטיפול וכל שצוין במכתב הוא שאם המבקש ישוחרר ממעצר ניתן יהיה לזמנו לצורך בדיקת צרכיו והצגת תכנית טיפול מסודרת. ממילא, אין בכך כדי להתמודד באורח ממשי עם התרשמות שירות המבחן כי המבקש אינו

פנוי רגשית בשלב זה לטיפול ייעודי; כי אינו מגלה אחריות למערכת היחסים הזוגית הבעייתית; וכי הרצון שהביע להשתלב בטיפול נובע רק מההליך המשפטי שעומד נגדו. בהתאם לאמור, קיבל בית המשפט המחוזי את ערר המשיבה והורה על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים (להלן: החלטת בית המשפט המחוזי בערר השני).

המבקש הגיש בקשת רשות ערר על החלטה זו - היא הבקשה שלפניי.

נימוקי הבקשה

8. לטענת המבקש, יש ליתן לו רשות לערור משום שהחלטת בית המשפט המחוזי בערר השני עומדת בסתירה מוחלטת להחלטת בית המשפט המחוזי בערר הראשון, דבר הפוגע בתחושת הצדק ויוצר חשש לעיוות דין. לעמדת המבקש, בית המשפט המחוזי "דיבר בשני קולות", כאשר המותב בערר הראשון הורה על ביטול המעצר עד תום ההליכים, חרף תסקיר שלילי של שירות המבחן, ונתן הוראה לבדיקת היתכנות מעצר בפיקוח אלקטרוני ובדיקת המפקחים הנוספים, כאשר "שתי נקודות אלה נבדקו ונמצאו מתאימות". לפיכך, לטענת המבקש, אין זה סביר כי בית המשפט המחוזי בערר השני יהפוך את החלטת בית משפט השלום, לאחר שזה ערך איזון בין מכלול השיקולים והורה על מעצר המבקש בפיקוח אלקטרוני בחלופה שהוצעה. המבקש מוסיף ומשיג לגופה של החלטה, כשהוא סומך את ידו על נימוקיו של בית משפט השלום.

דין והכרעה

9. לאחר עיון בבקשה על נספחיה והחלטות ערכאות קמא, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

10. הלכה היא כי בקשת רשות ערר ב"גלגול שלישי" בהליכי מעצרת קבלת מקרי מיוחדים, בהם מתעוררת שאלה המשפטית בעלת חשיבות עקרונית החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים להליך, אובהתקיים נסיבות חריגות כגון חשש לעיוות דין, פגם מהותי היורד לשורשו של עניין, אופגיה שאינה מידתית בזכויות המבקש (בש"פ 2212/21 גלמן' מדינת ישראל, פסקה 7 (4.4.2021)). הבקשה אינה עומדת באמות מידה אלו; היא ממוקדת בענייני הפרטני של המבקש ואינה מגלה כל חשש לעיוות דין. די בכך כדי לדחותה.

11. למעלה מן הצורך, יצוין כי אין כל סתירה בין החלטת בית המשפט המחוזי בערר הראשון לבין החלטת בית המשפט המחוזי בערר השני. כל שנאמר בהחלטה הראשונה ביחס לחלופת המעצר שהוצעה, הוא ששירות המבחן יחידת הפיקוח האלקטרוני יבחנו את אפשרות מעצרו של המבקש בישיבה באמצעות פיקוח אלקטרוני. בניגוד לטענת המבקש, נקודה זו לא "נבדקה ונמצאה מתאימה", שכן שירות המבחן התנגד לכך, ולא בא בהמלצה למעצר המבקש בפיקוח אלקטרוני. מכאן, שהחלטת בית המשפט המחוזי בערר השני - אין בה משום סתירה כלשהי.

12. אף לגופם של דברים, לא נפלה כל שגגה בהחלטתו של בית המשפט המחוזי בערר השני. סעיף 22ב(ב) לחוק סדרה דין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, דורש קיומם של טעמים מיוחדים לשם מעצר בפיקוח

אלקטרוני בעבירות אלימות במשפחה נוכח חזקת המסוכנות. העובדה כי שירות המבחן התרשם מקיומה של מסוכנות ברף גבוה ולא בא בהמלצה לשחרור המבקש ממעצר מאחורי סורג ובריח, מצריכה נטל כבד עוד יותר; שכן כידוע, רק במקרים חריגים יסטה בית המשפט מהמלצה שלילית של שירות המבחן, קל וחומר כשלא נסתרה חזקת המסוכנות, שאז נדרשת המלצה חיובית ובלתי מסויגת מצד שירות המבחן (בש"פ 2662/21 דוידובנ' מדינת ישראל, פסקה 9 (23.4.2021)). לא מצאתי הצדקה לסטות מכלל זה במקרה דנן, בשים לב לכך שמסוכנות המבקש לא נסתרה ונוכח חוסר שביעות רצונו של שירות המבחן מחלופת המעצר שהוצעה - ישיבה מרובת משתתפים המקשה על פיקוח אפקטיבי. עוד יצוין, כי בית משפט שלום לא דק פורתא בתארו את התרשמות שירות המבחן מהמבקש, כשקבע כי "גם שירות המבחן התרשם כי [המבקש] מבטא הבנה והכרה בצורך להימנע מקשר עם המתלוננת". דברים אלו נמסרו מפיו של המבקש, אולם שירות המבחן התרשם כי: "[המבקש] חווה את עצמו כקרובן של בת זוגו" וכי "ישנו פער בין תחושת ההשלמה אותה מציג [המבקש] ביחס לתחושותיו כלפי המתלוננת לבין רגשות הכעס כלפיה והאשמתה במצבו ובקשייו". לפיכך, לא ניתן לומר כי שירות המבחן העריך כי מסוכנות המבקש כלפי המתלוננת פחתה או כי נסתרה החזקה.

13. אשר על כן, הבקשה נדחת.

ניתנה היום, י"א באב התשפ"א (20.7.2021).

שׁוֹפֵט